

CAMELS DERECELENDİRME SİSTEMİNE GÖRE İMKB'DEKİ YERLİ VE YABANCI SERMAYELİ BANKALARIN KARŐILAŐTIRMALI ANALİZİ¹

Comparative Analysis Of Domestic And Foreign Capital Banks In Istanbul Stock Exchange As Per Camels Rating System

Doç.Dr.Őakir SAKARYA

Balıkesir Üniversitesi

İkt.İdr.Bil.Fak. İőletme Bölümü

E.Mail: sakirsakarya@gmail.com

ÖZET

Türkiye'de son dönemde gündem oluŐturan konulardan birisi de bankacılık sektörüne olan yabancı sermaye ilgisi ve bu konuda yaşanan geliŐmelerdir. Bu süreçte bankacılık sektörüne yabancı sermayenin ilgisi diŐer gelişmekte olan ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de yoğun bir Őekilde yaŐanmuŐtur. Yabancı bankaların genelde ulusal ekonomiye, özelde de ulusal bankacılığa katkıları konusunda literatürde farklı görüŐler ifade edilmektedir. Bu çalıŐmanın amacı, hisse senetleri İMKB'de işlem gren yerli ve yabancı sermayeli bankaların performanslarını CAMELS derecelendirme sistemine gre karŐılaŐtırmalı olarak analiz etmek ve nerilerde bulunmaktır.

Anahtar Kelimeler: CAMELS, Derecelendirme, Banka

ABSTRACT

One of the issues which have recently covered the agenda in Turkey is the interest of foreign capital in banking sector and the latest developments in this field. As it has been the case in other developing countries, foreign capital has considerable interest in banking sector in Turkey. Various arguments have been set forth in the literature regarding the contribution of foreign banks to the national economy, particularly to the national banking system. This study aims to make a comparative analysis, as per CAMELS Rating System, of the performances of domestic and foreign capital banks, the equities of which are traded in Istanbul Stock Exchange.

Key Words: CAMELS, Rating, Bank

¹ Bu alıŐma 16-17 Eylül 2008 tarihinde İzmir'de SOBİAD tarafından düzenlenen 1. Ulusal Yönetim ve Ekonomi Bilimleri Konferansı'nda sunulan bildirinin eleŐtiriler doğrultusunda gözden geçirilmiş halidir.

1.GİRİŐ

Türkiye’de son dönemde gündem oluşturan konulardan birisi de bankacılık sektörüne olan yabancı sermaye ilgisi ve bu konuda yaşanan gelişmeler olmuştur. Bu süreçte bankacılık sektörüne yabancı sermayenin ilgisi diğer gelişmekte olan ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de yoğun bir şekilde yaşanmıştır ve yaşanmaya da devam etmektedir. Gelişmekte olan ülkelerde bankacılık sektöründe yabancıların payının özellikle 1990’lı yıllardan sonra hızlı oranda artış göstermesinin başlıca nedenleri arasında, bu ülkelerin serbestleşme politikaları sonucu getirilen kolaylıklar ve söz konusu ülkelere olan uluslararası sermaye akımları, yeni gelişen teknolojiler ve bankacılık krizleri gelmektedir. Türk bankacılık sektörüne yabancı bankaların bu denli ilgisinin artmasındaki en önemli faktörler ise makro ekonomik dengelerde sağlanan istikrarla hızla yükselişe geçen Türk ekonomisi ve AB yolunda atılan kararlı adımlardır. Ekonomisi büyüyen ancak bankacılık anlamında hala gelişme sürecinde olan Türkiye, bu açıdan yabancı bankalar için büyük ve ciddi bir pazar haline gelmiştir. Söz konusu ilginin özellikle son yıllarda oldukça arttığını ve bu ilginin önümüzdeki yıllarda da devam etmesi beklenmektedir.

Yabancı bankaların bankacılık sektörüne girişleri farklı şekillerde olabilmektedir. Bu noktada yabancı bankaların ulusal bankacılık sistemine girişleri; muhabirlik ilişkisi, irtibat bürosu, temsilcilik açma, şube düzeyinde faaliyet yeni bağımlı banka kurulması, yerel banka satın alma, menkul kıymet borsasında banka hisse senetleri alınması, blok alım yoluyla nitelikli paya sahip olma ve kıyı bankacılığı şekillerinde olabilmektedir(Akgüç,2007:13). Bu bağlamda Türkiye’de 2001 sonrasında yabancı sermayenin bankacılık sektörüne gelişinde, banka satın alma, blok alım yoluyla nitelikli paya sahip olma ve İMKB’de banka pay senetleri satın alma yoluyla olmuştur. Önceki dönemlerde ise daha çok katılım yolu veya örgütlenme forumu, muhabirlik, şube açma, irtibat bürosu kurma, temsilcilik, mevcut şubeyi bağımlı banka şekline dönüştürme şeklinde olmuştur. Geline bu süreçte, yabancı bankaların ulusal bankalar açısından tehdit mi yoksa fırsat mı olduğu tartışmalarını da beraberinde getirmiştir(İşeri ve Ulusan,2007:133).

Yabancı bankaların genelde ulusal ekonomiye, özelde de ulusal bankacılığa katkıları konusunda literatürde farklı görüşler ifade edilmektedir. Bazı görüşlere göre yabancı bankaların ulusal ekonomide yer almaları olumlu olarak değerlendirilirken, bazı görüşlere göre de olumsuz olarak değerlendirilmektedir. Bu konuda elde yeterli kanıt olmamakla birlikte, genel olarak yabancı bankaların, yeni teknoloji ve bankacılık ürünlerinin kullanımını artıracağına inanılmaktadır(akar,2003). Ancak, yabancı banka girişlerinin daha istikrarlı bir bankacılık sistemi sağlayacağı ve ulusal bankaların rekabet nedeniyle sıkıntıya düşüp düşmeyeceği hususlarının hala tartışılır bir konu olduğu da ifade edilmektedir. Bu durumda yabancı bankaların sektöre kazandırdığı olumlu katkıların yanı sıra, meydana getirdiği bazı olumsuzluklar da bulunmaktadır.

Bu çalışmanın amacı, son yıllarda ülkemizdeki yabancı sermayeli bankaların gösterdiği gelişme seyrini göz önünde bulundurarak hisse senetleri İMKB’de işlem

görmekte olan yerli ve yabancı sermayeli bankaların etkinliklerini CAMELS analizi çerçevesinde karşılaştırılmalı olarak analiz etmek ve önerilerde bulunmaktır.

2.GENEL OLARAK TÜRKİYEDE BANKACILIK SEKTÖRÜ

Bilindiği gibi bankalar, finansal piyasaların en temel kurumudur. Bankacılık sektörü, üretim kesimine sunduğu finansal imkanlar ile makro ekonomik gelişimin ve ulusal işletmelerin rekabetçi gücünün belirleyicisi konumundadır. Bu bağlamda, güçlü bir ekonomi genelde finansal piyasaların, özeld e bankacılık sektörünün yapısına, büyüklüğüne ve sağlamlığına bağlıdır(Kapucu ve Şiriner,2007:164). Bu noktada Türkiye ekonomisinde son yıllarda yaşanan önemli gelişmelerden biri de yabancı bankaların Türkiye'deki bankaları satın almaya veya bu bankalarla ortaklık yapmaya yönelik yoğun talepleridir.

Gelişmekte olan tüm ülkelerde olduğu gibi, ülkemiz de ekonomik konjonktürdeki iyileşmeyle birlikte artan miktarda yabancı sermaye çekmeye başlamış, özellikle bankacılık sektöründe yabancı sermayeye olan ilgi yakın geçmişte önemli ölçüde bir yükseliş göstermiştir. 2001 yılında geçirilen bankacılık krizinin ardından sektörde görülen büyüme ve yabancıların sektöre olan ilgisinin başlıca nedenleri arasında piyasa beklentilerinin olumlu olması, enflasyon ve faiz oranlarındaki düşüş trendi, YTL talebi, bankaların öz kaynaklarında artış ve uluslararası piyasalardan borçlanma imkanları gelmektedir. Bunun doğal bir sonucu olarak yerli sermaye kontrolündeki bankalarda yabancı ortaklık paylarının artışıyla paralel, yabancı sermaye kontrolündeki bankaların da sektördeki payları yükselmiştir(İşeri ve Uluşan,2007:131). 2001 sonrasının ülkemizde yabancı bankalar açısından özelliği, yabancı sermayenin ulusal bankaların paylarını satın alarak, söz konusu bankalarla sermaye çoğunluğuna veya nitelikli paya sahip olmasıdır. Ülkemizde yaşanan 2001 bankacılık krizinin bankaların değerleri üzerine etkisi, izlenen özelleştirme politikası, Türkiye ekonomisinin dışa açıklık oranının artması, Basel II'nin etkisine ilişkin beklentiler, finans sektöründe birleşme ve satın alma eğilimleri, yabancı sermayenin bankacılık sektörüne geliş ve örgütlenme biçimini etkilemiştir(Akgüç, 2007:13).

Türkiye'de, 2007 yılı sonu itibariyle faaliyet gösteren mevduat, kalkınma ve yatırım bankalarının sayısında bir önceki yıla göre herhangi bir değişiklik olmamıştır. Ancak özel sermayeli bankaların sayısında azalma meydana gelirken yabancı sermayeli bankaların sayısında bir artış olmuştur. Bu durum Türkiye'de bankacılık sektöründeki yabancılaşmanın 2007 yılında da devam ettiğini göstermektedir. Aşağıdaki Tablo:1'de Türkiye'deki bankaların sayısı ve şubelerinin durumu son dört yıl itibariyle ayrıntılı olarak gösterilmiştir. Tablodan da görülebileceği gibi, mevduat bankalarının sayısında yıllar itibariyle birer azalma olmasına karşın, şube ve personel sayılarında ise sürekli artış olmuştur. Ayrıca tabloda dikkat çekici bir nokta ise, Türkiye'de özel sermayeli bankaların sayısı son üç yılda 18'den 13'e düşerken, yabancı sermayeli bankaların sayısı ise 13'den 18'e çıkmıştır.

Tablo:1; Türk Bankacılık Sisteminde Banka ve Şube Sayısı*

	Aralık 2004		Aralık 2005		Aralık 2006		Aralık 2007	
	Banka	Şube	Banka	Şube	Banka	Şube	Banka	Şube
Mevduat bankaları	35	6.088	34	6.228	33	6.804	33	7.570
Kamu bankaları	3	2.149	3	2.035	3	2.149	3	2.203
Özel bankalar	18	3,729	17	3.799	14	3.582	11	3.625
Fondaki bankalar	1	1	1	1	1	1	1	1
Yabancı bankalar	13	209	13	393	15	1072	18	1.741
Kalk.- Yat. Bankaları	13	18	13	19	13	45	13	48
Toplam	48	6.106	47	6.247	46	6.849	46	7.618

* K.K.T.C ve yabancı ülkelerdeki Őubeler dahil.

Kaynak:www.tbb.org.tr.

Hisse senetleri İMKB’de işlem gören şirketlerin piyasa değerleri 2006 yılında 163 milyar dolar iken 2007 yılı sonunda 288 milyar dolara çıkmıştır. Bu artışta şüphesiz hisse senetleri İMKB’de işlem gören bankaların da önemli bir katkısı bulunmaktadır. Bankaların piyasa değerleri 2007 yılında %56 oranında artarak 127,4 milyar dolara yükselmiştir. Ayrıca bankaların piyasa değerleri toplam piyasa değerinin %44’n oluşturmuştur(tbb.org.tr - <http://www.tbb.org.tr/turkce/kitap2007/Turk%20Bankacilik%20Sistemi%202007.pdf>, s.I-25).

3. BANKACILIK SEKTÖRÜNDE YABANCILAŐMA VE ETKİLERİ

Bir ülkede bankacılık faaliyetleri ile ekonomik yapı ve izlenen ekonomik politikalar arasında yakın bir ilişki bulunmaktadır. Değişen ekonomik şartlar, politikalar, bankaların yalnız işlevlerini değil aynı zamanda mülkiyet yapılarını da etkilemektedir.

Yabancı bankaların ulusal bankacılık sektörüne girişlerini etkileyen ve bu bankaların gelişmekte olan ülkelere girişinde belirleyici olan üç temel faktör bulunmaktadır. Bunlar, finansal hizmetlerin küreselleşmesi, yabancı sermayenin ulusal piyasalara girişindeki engellerin kaldırılmasına ilişkin düzenlemeler ve yaşanan bankacılık krizlerine bağlı olarak gelişmekte olan piyasalara yönelik giriş maliyetlerindeki dşüşmeler olarak sıralanmaktadır. Finansal kriz sonrasında ulusal bankaların marka değerinin düşmesi, yabancı sermaye açısından sektörü çekici kılmaktadır. Karşıt olarak, görece istikrarın sağlandığı ve ekonominin büyüdüğü dönemlerde bankaların karlılarının artması ve marka değerlerinin yükselmesi de, bankaların ortaklarını satış konusunda zorlamaktadır(Kapucu ve şiriner, 2007:172). Literatürde yabancı banka girişinin yerli banka piyasalarına etkisini ampirik olarak araştıran bir dizi çalışma vardır. Yabancı banka girişlerinin yerli banka etkinliği üzerindeki etkileri çalışmaları gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasında bu açıdan büyük farkların olduğunu göstermiştir.

Yabancı sermayenin bankacılık sektörüne geliş nedenleri temel olarak (ı) Bankaya ilişkin nedenler ve (ıı) Gidilen ülkeye ilişkin nedenler olmak üzere iki başlık altında toplanabilir (Akgüç,2007:14);

Bankaya İlişkin Nedenler: Karın ençoklanması(kar maksimizasyonu), ölçek ekonomilerinden yararlanma, Gelişmiş pazarlardaki müşteri profilinin değişmiş olması, Farklı finansal piyasalarda bulunarak riski dağıtmak, çok uluslu şirketlerin finans sektörüne yönelmeleri, Sınır ötesi faaliyette bulunan müşterileri izleme, müşteri odaklı hareket etme stratejisi, çok uluslu ortaklık yapısı kurarak, deneyim, bilgi ve uzmanlıktan yararlanma olarak sayılabilir.

Gidilen Ülkeye Özgü Nedenler ise; Gidilen ülkede kar marjı, kredi ve faiz oranlarının yüksekliği, Finansal piyasalarda hızlı değişme ya da gelişme potansiyeli, Özelleştirmenin sağladığı sermaye kazançlarından yararlanma, Bankaların itibar değerinin ya da marka değerinin düşmüş olması, Kredi-hisse senedi takası, Yabancı sermaye teşvikinden yararlanmadır.

Yabancı sermayeli bankaların bir ülkenin bankacılık sektöründe faaliyete başladıklarında, o ülkenin bankacılık sektörüne olumlu ve olumsuz birtakım etkilerinin olduğu değişik kaynaklarda farklı şekillerde ifade edilmektedir(Ceylan ve Öztutuő,2007:230; Eriş,2007:68; Erkan,2005:21); Bunlar kısaca aşağıdaki gibi özetlenebilir

Olumlu Etkileri:

Yerel bankaları maliyetlerini azaltmaya yönlendirmek, Finansal hizmetlerin çeşitliliğini artırmak, Finansal aracılığın etkinliklerini artırmak, Modern teknolojik imkanları uygulamak, Devralma veya ortak teşebbüs yoluyla yerel bankaların yönetiminde doğrudan yer alarak yönetimlerinin etkinliğini artırmak, Özel sektöre açılan kredilerin artmasını sağlayarak ülke ekonomisinin büyümesine katkıda bulunmak, Bankacılık düzenlemelerinin ve denetimin kalitesini geliştirmek, Bankacılık sisteminde saydamlığın artmasına yol açmak, Gelişmiş iç kontrol mekanizmalarıyla operasyonel risklerin azaltılmasına katkıda bulunmak, Daha sağlıklı ve kaliteli aktifler oluşturmak, Teknik ve yönetsel becerilerin ev sahibi ülkeye aktarılması, Yerel bankacılık sektöründe kamunun ağırlığını dengelemek, Finansal kriz sonrası dönemlerde, bankacılık kesiminde kolay sermaye takviyesi sağlamak ve yeniden yapılandırılması sürecinde maliyetleri azaltmak, Yerel bankacılık sektöründe beşeri sermayenin kalitesini artırmaktır.

Olumsuz Etkileri:

Yerel bankaların isim yapmış uluslararası bankalar ile rekabet edebilmeleri maliyetlerini artırmaktadır, Yabancı bankaların genellikle çok uluslu büyük itibarlı firmaları seçmeleri nedeniyle küçük ve kredi yaraşırlığı düşük firmaların finansal imkanlardan yararlanmaları kısıtlanmaktadır, Yabancı bankaların devletin isteklerine karşı daha az esnek olmaları nedeniyle devletin ekonomi üzerindeki kontrolü azalabilmektedir, Yabancı bankaların sektöre girmesiyle artan rekabet ortamında yerel bankalar daha fazla risk alma durumunda kalmaktadırlar, Yabancı bankalar gelişmiş ürün ve hizmet yelpazesiyile yerel piyasaların en karlı sektörlerine hizmet sunarken, yerel bankalar daha çok riskli sektörlerle çalışmak zorunda kalmaktadırlar, Yabancı bankalar, önceliklerinin farklı olması nedeniyle ulusal ülke çıkarlarına yerel bankalar kadar esnek yaklaşmayıp destek

vermeyebilirler. Yabancı sermayeli bankalar kriz döneminde faaliyetlerini durdurup ülkeyi terk edebilmektedirler,

Özetle ifade etmek gerekirse, yerli bankacılık sistemine yabancı banka girişlerinin faydasının kayıplardan daha ağır bastığı belirtilmektedir(Akbalık,2007:403). Yabancı bankaların özellikle i)banka rekabetini artırarak ve daha modern bankacılık yetenek ve teknolojilerini daha fazla uygulanmasına imkan vermek suretiyle yerli finansal piyasalarda finansal servislerin kalitesini ve elverişliliğini artırdığını, ii) banka denetim ve yasal yapının gelişimini teşvik ettiğini, iii) ülkelerin uluslar arası sermayeye ulaşımını artırdığı belirtilmektedir. Finansal piyasaların yabancı banka rekabetine açmanın yerli bankalara, lokal girişimcilere ve devlete maliyetlerinin olabileceği de belirtilmektedir. Yerli bankalar daha iyi üne sahip büyük bankalarla rekabet etmek durumunda kalacağı için maliyetleri artabilir; lokal girişimciler yabancı bankaların uluslararası firmalara yoğunlaşması nedeniyle daha fazla finansal hizmet alabilirler; devletin ekonomiyi kontrolü yabancı bankaların isteklerine daha az duyarlı olması nedeniyle azalabilir.

4. HİSSE SENETLERİ İMKB'DE İŞLEM GÖREN YERLİ VE YABANCI SERMAYELİ BANKLARIN CAMEL DERECELENDİRME SİSTEMİNE GÖRE KARŐILAŐTIRMALI ANALİZİ

4.1.Araştırmanın Amacı ve Kapsamı

Çalışmada temel olarak hisse senetleri İMKB'de işlem görmekte olan bankaların yerli ve yabancı sermaye ayrımı yapılarak etkinliklerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bunun altında yatan temel neden ise yukarıdaki bölümlerde de açıklandığı gibi, son yıllarda ülkemizde yabancı sermayeli bankaların sayısının artmış olmasıdır. Çalışmanın halka açık bankalar ile sınırlı tutulmasının temel nedeni ise, bu bankalara ait verilerin elde edilebilme kolaylığı ve daha çok bireysel yatırımcılar tarafından da izlenebiliyor olmalarıdır. Bu sayede bireysel yatırımcılar yatırım kararlarını verirken daha dikkatli davranabileceklerdir. Çalışmaya 6'sı yerli ve 7'si yabancı sermayeli olmak üzere toplam 13 banka dahil edilmiştir. Çalışmada kullanılan veri seti Türkiye Bankalar Birliği (TBB)nin internet sayfasından sağlanmıştır. Aşağıdaki Tablo:2'de hisse senetleri İMKB'de işlem görmekte olan bankalar ve bunların toplam aktifler içindeki payları ile Kamu, Özel, Yabancı sermaye ve halka açık miktarları verilmiştir.

Aşağıdaki Tablo:2'den de görülebileceği gibi yabancıların nitelikli paya sahip oldukları bankaların hisse senetlerinin yanı sıra, tabloda yer alan Alternatif Bank, Asya Katılım Bankası, T.İç Bankası, T.Halk Bankası, T.kalkınma Bankası, Türk Ekonomi Bankası, Tekstilbank ve Türkiye Vakıflar Bankası olmak üzere toplam 17 bankanın hisse senetleri İMKB'de işlem görmektedir. İMKB'de yabancı payının %70'i aştığı ve yabancıların daha çok banka hisse senetlerine yatırım yaptıkları da bilindiğinden, bankalarımızda gerçekten yabancı payının, tabloda gösterilenin çok daha üstünde olduğu düşünölmektedir.

Tablo:2; Hisse Senetleri İMKB'de İşlem Gören Bankalar ve Durumları(2007 İtibariyle)

Bankalar	Toplam Aktif İçindeki Payı(%)	Hissedarların Kamu, zel ve Yabancı Dağılımı(%)				
		Kamu Payı (%)	zel Pay(%)	Yabancı Payı (%)		
				Oransal Pay	Borsa Payı	Toplam
Akbank	11,7	0	51,1	21,0	27,9	48,9
Albaraka Türk	0,6	0	26,2	61,9	11,9	73,8
Alternatif Bank	0,4	0	98,9	0	1,1	1,1
Asya Katılım Bankası	1,1	0	68,2	0	31,8	31,8
Denizbank	2,6	0	0	99,8	0,2	100
Finansbank	3,6	0	9,7	89,9	0,4	90,3
Fortisbank	1,7	0	2,1	94,1	3,8	97,9
Garanti Bankası	11,6	0	32,8	20,9	46,3	67,2
İç Bankası	13,8	0	78,8	0	21,2	21,2
Őekerbank	1,0	0	52,4	34,0	13,7	47,6
T.Halk Bankası	7,0	75,0	2,4	0	22,6	22,6
T.Kalkınma Bankası	0,1	99,1	0,9	0	0	0
T.S.K.B.	0,8	8,4	59,0	5,1	27,5	32,7
T.Ekonomi Bankası	2,0	0	84,4	0	15,6	15,6
Tekstilbank	0,5	0	89,4	0	10,6	10,6
Vakıflar Bankası	7,3	58,6	18,5	0	22,8	22,8
Yapı ve Kredi Bankası	8,7	0	47,9	40,1	12,0	52,1
TOPLAM	74,5					

Kaynak: BDDK, 2007,s.36

4.2. Araştırmanın Yöntemi Ve Bileşenleri

CAMELS ABD'de denetim otoriteleri tarafından oluşturulan ve ticari bankaların risk bazlı denetimi sırasında genel durumunun tespitinde ve uzaktan gözetim faaliyetlerinde kullanılan bir değerlendirme (reyting) sistemidir. Günümüzde CAMELS değerlendirme sistemi, ülkelerin denetim otoritelerinin yanı sıra uluslararası derecelendirme kuruluşları tarafından da bankaların değerlendirilmesinde kullanılmaktadır. Derecelendirme kuruluşları yerli ve yabancı para cinsinden, kısa ve uzun vadeli yükümlülükler yönünden bankaları, şirketleri, finans kuruluşlarını ve ülkeleri derecelendirmektedirler(elik, 2004:83).

CAMELS ilk harflerini aldığı 6 temel bileşenenden oluşmaktadır. Buna göre; C sermaye yeterliliğini, A varlık kalitesini (asset quality); M yönetim yeterliliği (management adequacy); E kazanç durumunu (earnings); L likiditeyi (Lquidity); S ise piyasa risklerine duyarlılığı (sensivity to market risk) temsil etmektedir. 1997'ye kadar 5 bileşeneni olan sistem (CAMEL) bu tarihten sonra piyasa risklerine duyarlılığı gösteren S'nin eklenmesiyle 6 bileşenenden oluşmaktadır (Kaya,2001:2 – 6). CAMELS derecelendirme sisteminin bu bileşenleri kısaca aşağıda açıklanmıştır.

C (Capital) Sermaye yeterliliği; Bu bileşen yoluyla bankanın sermaye yeterliliği değerlendirilmektedir. Bu amaçla bankanın sermayesini miktar ve kalite açısından değerlendiren rasyolar kullanılmaktadır. ABD'de yetkililerin yerinde denetimde bankaların sermaye yeterliliğini değerlendirirken dikkate aldıkları faktörler aŐađıda sunulmaktadır:

- Sermayenin düzeyi ve kalitesi, bankanın genel finansal durumunun banka büyüklüğü de dikkate alınarak değerlendirilmesi,
- Acil ek sermaye yaratılması gerektiği durumlarda kaynak imkanlarının durumu,
- Problemliler varlıklarının durumu ve bunlara yeterli karŐılıđın ayrılıp ayrılmadığı, yeniden değerleme koŐulları,
- Bilançonun varlık yapısının muhtelif riskleri de içerecek Őekilde ayrıŐtırılması. Örneğin, risk yoğunlaşması, ticaret dıŐı aktivitelere kaynaklanan riskler, duran varlıklarının durumu gibi,
- Bilanço dıŐı iŐlemlerin yarattığı risklerin değerlendirilmesi,
- Karlılık durumu,
- Bankanın büyümeye ilişkin planları,
- DađıtılmamıŐ karların büyüklüğü,
- Sermaye piyasalarına ve diğer sermaye kaynaklarına eriŐim imkanları.

A (Asset) Varlık kalitesi: Bu bileşen yoluyla temel olarak bankanın varlık kalitesi değerlendirilmektedir. Burada bilanço dıŐı iŐlemlerin yanı sıra, kredi riskinin ve yatırım portföylerinin beraberinde getirdiği mevcut ve potansiyel kredi riskini, sahip olunan diğer gayrimenkul ve diğer varlıkların kalitesini yansıtır. Yönetimin kredi riskini tanımlama, lme, izleme ve kontrol etme yeteneği de bu bileŐende değerlendirilir(Kılıç ve Fettahoğlu,2005:97). ABD'de yerinde denetçilerin bankanın aktif kalitesi değerlendirilirken dikkate alınmaları gereken kriterler aŐađıda sunulmaktadır:

- Kredi kullandırma sürecinin etkinliği/uygunluğu, Şartları, yönetimsel değerlendirme, kredi kullandırırken gerekli risk değerlendirmesinin yapılıp-yapılmaması ve buna uygun teminat alınması,
- Problemliler varlıklarının (tahsililer gecikmiŐ, yeniden yapılandırılmıŐ, idari/kanuni takibe alınmıŐ vb) tespiti ve izlenmesi ve bu süreçte gösterilen basan,
- Kredi karŐılıklarının durumu, yeterli muhtemel zarar karŐılıklarının ayrılması,
- Kredi riskinin düzeyi ve bilanço dıŐı faaliyetlerde verilen teminatların, türev iŐlemlerin, kredi limitlerinin incelenerek değerlendirilmesi,
- Kredi ve yatırım portföylerinin değerlendirilmesi,
- Varlık yođunlaŐmasının değerlendirilmesi,

- Sorunlu varlıkların tahsilatındaki başarı,
- İç denetim ve yönetim bilgi sistemlerinin durumu.

M (Management) Yönetim kalitesi: Yönetim kurulu ve yönetimin, kendi görevleriyle ilgili olarak, kurumun etkinliklerine ilişkin riskleri tanımlama, ölçme, izleme ve kontrol etme ve kurumun yürürlükteki yasa ve yönetmelikleri uygun olarak güvenli, sağlıklı ve etkili işlemini sağlama yeteneği bu aşamada yansıtılır. Diğer bir ifadeyle yönetim kalitesi, yönetsel kapasiteyi ve performansı temsil etmekte olup, ABD'de yerinde denetimde bu bileşen değerlendirilirken göz önüne alınması gereken kriterler aşağıda sunulmaktadır:

- Banka kararlarının yönetim kurulu tarafından desteklenme şartları,
- Yönetim kurulunun ve üst yönetimin faaliyetlere ait riskleri kontrol etme basanları, stratejileri ve sektördeki gelişmelere ve yeni ürün ve hizmetlere uyumu ve önderlik etme kapasiteleri,
- Faaliyet alanlarındaki iç kontrol sistemlerinin yeterliliği, uygun politikaların üretilme düzeyi,
- Bankanın yönetim bilgi ve risk sistemlerinin yapısı, büyüklüğü ve faaliyet alanlarına göre yeterliliği,
- Mevzuata uygun işleyiş,
- Banka yönetiminin denetçilerin değerlendirmelerini ve uyanlarını dikkate alması ve iyi çalışan, mevzuata uygun bir bankacılık sisteminin yaratılmasına katkı yapma istekliliği,
- Yönetimin derinliği ve başarısı,
- Üst yönetim ve yönetim kurulunda otoritenin dağılımı, yönetişim kalitesi,
- Bankanın genel başarısı ve risk profili.

E (Earnings) Kazançlar(Karlılık): Bankanın karlılığını değerlendiren bileşen olup, hem tarihsel ve kalite olarak kazançları değerlendirirken hem de mevcut yapının sürdürülebilirliğini dikkate almaktadır. ABD'de yerinde denetimde bankanın aktif kalitesi değerlendirilirken dikkate alınması gereken kriterler aşağıda sunulmaktadır:

- Kazançların durumunun trende bağlı ve istikrar açısından değerlendirilmesi,
- Dağıtılmamış karlar yoluyla banka için yeterli sermayenin yaratılıp yaratılmadığı,
- Kazanç kaynakları ve kalitesi,
- Bütlendirme sistemleri ve yönetim bilgi sistemlerin değerlendirilmesi,
- Karşılık sisteminin ve yeniden değerlemenin durumu,
- Kazançların piyasa riskine duyarlılığı.

L (Liquidity) Likidite durumu: Bankanın likidite pozisyonu bu bileşen aracılığıyla değerlendirilmektedir. ABD'de yerinde denetimde bu bileşen değerlendirilirken göz önüne alınması gereken kriterler aŐaęıda sunulmaktadır:

- Likidite kaynaklarının bugün ve gelecek için değerlendirilmesi ve likidite ihtiyacının bankanın durumunu ve operasyonlarını olumsuz etkilemeden giderilmesi,
- Para piyasaları ve benzeri fon piyasalarına erişim imkanları,
- Bankanın fon kaynaklarının farklılaştırılma durumu (bilanço ve bilanço dıŐı),
- Kısa vadeli esnek fonlara bağımlılık düzeyi,
- Mevduatların gelişimi ve istikrarı,
- Varlıkların menkul kıymetlere dönüştürülebilme durumu ve ihtiyaç halinde satılabilme olanakları,
- Bankanın likidite durumunun kaynak yönetimindeki etkinlik, likidite stratejileri ve yönetim bilgi sistemlerini de içerecek Őekilde değerlendirilmesi.

S (Sensitivity to market risk) Piyasa riskine duyarlılık: Bu bileşen yoluyla bankanın faiz oranlarında, kurlarda, mal fiyatlarında, hisse senedi fiyatlarında değişimlerden kaynaklanan piyasa riskine duyarlılığı değerlendirilmektedir. Yerinde denetimde bu bileşen değerlendirilirken göz önüne alınması gereken kriterler aŐaęıda sunulmaktadır:

- Bankanın kazançlarının ve sermaye değerinin piyasa koŐullarındaki olumsuz değişimlere duyarlılığı,
- Banka yönetiminin bankanın maruz kaldığı piyasa riskini tespit ve kontrol etmedeki başarısı,
- Bankanın ticari olmayan işlemlerde maruz kaldığı faiz riskinin yapısı,
- Bankanın ticaret ve döviz işlemlerinden kaynaklanan piyasa riski durumu.

4.3. Araştırmanın Kısıtları

Araştırma ile ilgili olarak aŐaęıdaki kısıtlar dikkate alınmıştır.

- Araştırmada sadece hisse senetleri İMKB'de işlem gören bankalar yer almaktadır.
- Yatırım ve Kalkınma bankaları ile Katılım bankaları statülerinin farklılığı nedeniyle araştırma kapsamına alınmamıştır.
- Halk Bankası ve Vakıflar Bankası yerli sermayeli banka olarak değerlendirilmiştir.
- Araştırma 2005–2006 ve 2007 yıllarına ait verilerden hareketle yapılmıştır. Bunun temel nedeni ise finansal tabloların 2005 yılından itibaren Uluslar

arası Finansal Raporlama Standartları(UFRS)na göre düzenleniyor olmasındır.

4.4. Araştırma Sonuçları ve Değerlendirilmesi

Yapılan analiz sonucunda elde edilen veriler aşağıdaki Tablo:3 ve Tablo:4’de ayrıntılı olarak verilmiştir. Bu sonuçlardan hareketle yerli ve yabancı sermayeli bankalara ait değerlendirmeler ana başlıklar altında aşağıda değerlendirilmiştir.

Sermaye Yeterliliği;

Hisse senetleri İMKB’de işlem görmekte olan yerli ve yabancı sermayeli bankaların sermaye yeterlilik oranlarına bakıldığında genel olarak birbirine yakın sonuçların çıktığı görülmektedir. Ancak bu oranlardan Döviz Pozisyonu / zkaynak(DP/K) oranının ise yerli sermayeli bankalarda yabancı sermayeli bankaların yaklaşık iki katı olduğu görülmektedir. Bu durum yerli sermayeli bankalarda yabancı sermayeli bankalara göre daha fazla yabancı para aktiflerin olduğunu göstermektedir. Yapılan analiz sonucunda elde edilen sonuçlar yerli sermayeli bankalar açısından sırasıyla Sermaye Yeterlilik Rasyosu(SYR) 10,98, Döviz Pozisyonu / zkaynak(DP / K) 112,36, Net Dönem Karı / Ort.Toplam Aktifler(NDK / OTA) 1,68 ve Vergi ncesi Kar / Toplam Aktifler(VK / TA) 2,25 olarak gerçekleşmiştir. Aynı oranlar yabancı sermayeli bankalar açısından bakıldığında yine sırasıyla 11,56, 57,27, 1,39 ve 1,91 olarak gerçekleşmiştir.

Varlık Kalitesi:

Varlık kalitesi ile ilgili oranlara bakıldığında ise genel olarak yabancı sermayeli bankaların oranlarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Elde edilen oranlar yerli sermayeli bankalar açısından sırasıyla Takipteki Krediler(Brüt) / Toplam Krediler(TKB / TK) 4,74, Toplam Krdiler / Toplam Aktifler(TK / TA) 51,29, Toplam Krediler/Toplam Mevduat (TK / TM) 85,94, Duran Aktifler / Toplam Aktifler 4,33 olarak gerçekleşmiştir. Aynı oranlar yabancı sermayeli bankalar açısından incelendiğinde ise sırasıyla 4,83, 53,81, 88,17 ve 4,47 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo:3; Hisse Senetleri İMKB’de İşlem Gören Yerli Sermayeli Bankalar

Değişkenler	YERLİ SERMAYELİ BANKALAR						
	Alternatif Bank	İç Bankası	T.Halk Bankası	T.Ekonomi Bankası	Tekstilbank	Vakıflar Bankası	
Sermaye Yeterliliği (C - Capital)	Ort.	Ort.	Ort.	Ort.	Ort.	Ort.	Genel Ort.
Sermaye Yeterlilik Rasyosu	9,67	13,63	11,23	7,67	11,17	12,53	10,98
Döviz Pozisyonu* / zkaynak	272,10	9,13	60,37	162,67	161,20	8,67	112,36
Net Dönem Karı / Ortalama Toplam Aktifler	1,77	1,70	2,43	1,30	0,83	2,07	1,68
Vergi ncesi Kar/ Toplam Aktifler	2,47	2,47	3,03	1,70	1,13	2,70	2,25
Varlık Kalitesi (A - Asset)							
Takipteki Krediler(Brüt) / Toplam Krediler	3,73	4,47	11,43	1,27	1,23	6,30	4,74
Toplam Krediler / Toplam Aktifler	66,53	38,20	33,93	57,40	64,73	46,93	51,29
Toplam Krediler/ Toplam Mevduat	117,27	63,27	43,80	92,93	129,80	68,60	85,94
Duran Aktifler / Toplam Aktifler	2,53	9,10	2,73	3,37	4,27	4,00	4,33
Yönetim Kalitesi (M - Management)							
Takipteki Krediler(Net) / Toplam Krediler	1,20	0,00	0,17	0,53	0,63	0,00	0,42
Şube Başına Net Kar	1,33	1,33	1,33	0,67	0,33	2,33	1,22
Faaliyet Gideri / Toplam Aktif	1,70	1,30	1,33	1,93	1,93	1,03	1,54
Kazançlar (E - Earnings) - Kalılık							
Net Dönem Karı / Ortalama Toplam Aktifler	1,77	1,70	2,43	1,30	0,83	2,07	1,68
Net Dönem Karı / Ortalama zkaynaklar	18,60	12,57	21,73	16,73	7,27	16,50	15,57
Vergi ncesi Kar / Ortalama Toplam Aktifler	2,47	2,47	3,17	1,70	1,13	2,70	2,27
Toplam Gelirler / Toplam Giderler	139,77	146,90	130,77	122,07	117,90	136,70	132,35
Likidite Durumu (L - Liquidity)							
Likit Aktifler / Toplam Aktifler	23,03	49,77	28,23	37,63	29,70	45,33	35,62
Yabancı Para Likit Aktifler / YP Pasifler	24,87	69,70	36,83	33,70	31,20	53,00	41,55
Likit Aktifler / Kısa Vadeli Yükümlülükler	40,53	75,63	51,87	50,93	48,80	132,10	66,64
Piyasa Riskine Duyarlılık (S - Sensitivity to Market Risk)							
Yabancı Para Aktifler / Yabancı Para Pasifler	50,20	96,67	68,93	73,83	60,10	96,63	74,39
Net Faiz Geliri / Toplam Aktifler	11,37	10,00	13,73	10,27	10,00	11,87	11,21
Döviz Pozisyonu / zkaynak	272,10	9,13	60,37	162,67	161,20	8,67	112,36

* Döviz Pozisyonu = Yabancı Para Aktifler- Yabancı Para Pasifler

Yönetim Kalitesi:

Yönetim kalitesi ile ilgili oranlara bakıldığında ise yabancı sermayeli bankaların oranlarının yerli sermayeli bankalarla hemen hemen paralel bir seyir izlediği söylenebilir. Elde edilen oranlara bakıldığında yerli sermayeli bankalar için Takipteki Krediler(Net) / Toplam Krediler(TK / TK) 0,42, Şube Başına Net Kar(ŐBNK) 1,22 ve Faaliyet Gideri / Toplam Aktif(FG / TA) 1,54 olarak gerçekleşmiş iken aynı oranlar sırasıyla yabancı sermayeli bankalar için 0,43,0,95 ve 1,89 olarak gerçekleşmiştir. Bu sonuçlardan da görülebileceği gibi TK / TK ve FG / TA oranlarında yabancı sermayeli bankaların oranları daha yüksek iken

ŐBNK oranında ise yerli sermayeli bankaların oranı daha yüksek olarak gerçekleŐmiŐtir.

Tablo:4; Hisse Senetleri İMKB’de İŞlem Gören Yabancı Sermayeli Bankalar

DeęiŐkenler	YABANCI SERMAYELİ BANKALAR							
	Akbank	Denizbank	Finansbank	Fortisbank	Garanti Bankası	Őekerbank	YK Bankası	
Sermaye Yeterliliği (C - Capital)	Ort.	Ort.	Ort.	Ort.	Ort.	Ort.	Ort.	Genel Ort.
Sermaye Yeterlilik Rasyosu	13,30	10,60	11,97	15,07	10,07	12,10	7,83	11,56
Dvız Pozisyonu* / zkaynak	12,43	78,60	144,93	40,50	37,53	56,80	30,07	57,27
Net Dönem Karı / Ortalama Toplam Aktifler	2,80	1,97	3,17	1,20	2,47	1,50	-3,40	1,39
Vergi ncesi Kar / Toplam Aktifler	3,67	2,43	4,07	1,47	3,10	2,03	-3,37	1,91
Varlık Kalitesi (A - Asset)								
Takipteki Krediler(Brüt) / Toplam Krediler	2,13	2,57	2,40	4,37	2,93	11,83	7,60	4,83
Toplam Krediler / Toplam Aktifler	48,67	59,30	64,03	54,23	51,97	48,47	50,00	53,81
Toplam Krediler/ Toplam Mevduat	81,13	98,17	110,47	99,40	85,90	66,17	75,97	88,17
Duran Aktifler / Toplam Aktifler	2,43	3,77	3,90	4,07	4,33	4,43	8,37	4,47
Yönetim Kalitesi (M-Management)								
Takipteki Krediler(Net) / Toplam Krediler	0,00	0,27	0,00	0,33	0,97	0,00	1,47	0,43
Şube BaŐına Net Kar	2,33	1,00	1,67	0,33	2,67	0,33	-1,67	0,95
Faaliyet Gideri / Toplam Aktif	0,87	1,93	1,70	2,57	1,10	3,47	1,57	1,89
Karlılık (E-Earnings)								
Net Dönem Karı / Ortalama Toplam Aktifler	2,80	1,97	3,17	1,20	2,47	1,50	-3,40	1,39
Net Dönem Karı / Ortalama zkaynaklar	21,33	18,67	26,83	7,83	24,87	48,23	-49,6	14,02
Ver. ncesi Kar / Ortalama Toplam Aktifler	3,67	2,43	4,07	1,47	3,10	2,03	-3,37	1,91
Toplam Gelirler / Toplam Giderler	153,6	132,5	152,63	115,4	143,2	142,6	102,8	134,68
Likidite Durumu (L-Liquidity)								
Likit Aktifler / Toplam Aktifler	46,93	34,73	28,83	34,07	34,67	39,50	15,53	33,47
Yabancı Para Likit Aktifler / YP Pasifler	54,90	42,57	25,53	38,17	35,50	52,47	23,77	38,99
Likit Aktifler / Kısa Vadeli Yükümlülükler	80,07	56,60	57,67	53,37	55,23	50,57	21,57	53,58
Piyasa Riskine Duyarlılık (S - Sensitivity to Market Risk)								
Yabancı Para Aktifler / Yabancı Para Pasifler	95,97	82,93	63,17	84,77	92,00	77,43	94,20	84,35
Net Faiz Geliri / Toplam Aktifler	11,33	10,57	12,30	12,37	10,10	14,90	11,30	11,84
Dvız Pozisyonu / zkaynak	12,43	78,60	144,93	40,50	37,53	56,80	30,07	57,27

* Dvız Pozisyonu = Yabancı Para Aktifler- Yabancı Para Pasifler

Kazançlar(Karlılık) Kalitesi;

Benzer Őekilde bankaların karlılık oranlarına bakıldığında ise aŐağıdaki durumun gerçekleŐtięi görülmektedir. Yerli sermayeli bankalar açısından bakıldığında karlılık oranları sırasıyla Net Dönem Karı/Ortalama Toplam Aktifler(NDK/OTA) 1,68, Net Dönem Karı/Ortalama zkaynaklar(NDK/OK) 15,57, Vergi ncesi Kar/Ort. Toplam Aktifler(VK/OTA) 2,27 ve Toplam Gelirler/Toplam Giderler(TG/TG) 132,35 olarak gerçekleŐmiŐtir. Aynı oranlar

yabancı sermayeli bankalar için sırasıyla 1,39, 14,02, 1,91 ve 134,68 olarak gerçekleşmiştir. Buna göre karlılık oranlar genel olarak değerlendirildiğinde yerli sermayeli bankaların karlılık oranlarının daha yüksek olduğu, ancak TG/TG oranında ise yabancı sermayeli bankaların daha iyi olduğu söylenebilir.

Likidite Durumu;

Bankalar Likidite yapıları açısından karşılaştırıldığında ise genel olarak yerli sermayeli bankaların likidite oranlarının yabancı sermayeli bankaların oranlarına göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Buna göre yerli sermayeli bankaların likidite oranları sırasıyla Likit Aktifler / Toplam Aktifler(LA / TA) 35,62, Yabancı Para Likit Aktifler / Yabancı Para Pasifler (YPLA / YPP)41,55 ve Likit Aktifler / Kısa Vadeli Yükümlülükler(LA / KVY) 66,64 olarak gerçekleşmiştir. Aynı Őekilde yabancı sermayeli bankaların oranları ise sırasıyla 33,47, 33,99 ve 53,58 olarak gerçekleşmiştir.

Piyasa Riskine Duyarlılık:

CAMEL derecelendirme analizine sonraki yıllarda eklenen bu bileşen bankaların piyasa risklerini algılama düzeylerini ölçmektedir. Yapmış olduğumuz analizde elde edilen sonuçlara bakıldığında ise Döviz Pozisyonu / zkaynaklar oranı dışında diğer oranların yabancı sermayeli bankalarda daha yüksek olduğu görülmektedir.Piyasa riskine duyarlılık ile ilgili oranlara bakıldığında yerli sermayeli bankalar için sırasıyla Yabancı Para Aktifler / Yabancı Para Pasifler(YPA / YPP) 74,39, Net Faiz Geliri / Toplam Aktifler(NFG / TA) 11,21 ve Döviz Pozisyonu / zkaynaklar(DP / K) 112,36 olarak gerçekleşmiştir. Aynı oranlar yabancı sermayeli bankalar açısından bakıldığında ise oranların sırasıyla 84,35, 11,84 ve 57,27 olarak gerçekleşmiştir.

5. SONUÇ

Globalleşen dünya ekonomisinin kalbi hiç kuşkusuz finansal kurumlardır. Finansal kurumların en önemli öğelerinden birisi de bankalardır. Gelişen süreç içerisinde, bankalar sadece fon transferini sağlayan bir aracı değil, ekonomi içerisinde çok daha önemli fonksiyonlara sahip olmuşlardır. Böylesine önemli bir role sahip kurumların çok dikkatli bir biçimde analiz edilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu noktadan hareketle yapmış olduğumuz çalışmada elde edilen sonuçlar kısaca aşağıdaki gibi özetlenebilir;

- Sermaye yeterlilik oranlarının(SYR oranı hariç) yabancı sermayeli bankalarda yerli sermayeli bankalara göre daha düşük olduğu.
- Varlık kalitesinin paralel bir seyir izlemekle birlikte yabancı sermayeli bankalarda biraz yüksek olduğu,
- Yönetim kalitesi ile ilgili olarak yabancı sermayeli bankaların oranlarının yerli sermayeli bankalarla hemen hemen paralel bir seyir izlediği,
- Karlılık açısından yerli sermayeli bankaların daha iyi oldukları ancak TG/TG noktasında ise yabancı sermayeli bankaların daha iyi oldukları,

- Likidite açısından yerli sermayeli bankaların daha iyi oldukları,
- Piyasa risklerine duyarlılık noktasında ise yabancı sermayeli bankaların daha hassas oldukları tespit edilmiştir.

KAYNAKÇA

Akbalık, M.(2007). Türk Bankacılık Sektöründe Yabancı Sermaye:2001–2007. Marmara Üniversitesi Bankacılık ve Sigortacılık Yüksekokulu Uluslararası Finans Sempozyumu “Finans Sektöründe Yabancı Sermaye”14 Aralık 2007,İstanbul, s.403–418.

Akgüç, .(2007), Türkiye’de Yabancı Bankalar, MUFAD Muhasebe ve Finansman Dergisi, Sayı:36, Ekim–2007,6–17.

BDDK(2007). Finansal Piyasalar Raporu, Sayı:8, Aralık–2007.

Ceylan, C. ve ztutuş, F.(2007), Bankacılık Sektöründe Yabancı Sermaye, Marmara Üniversitesi Bankacılık ve Sigortacılık Yüksekokulu Uluslararası Finans Sempozyumu “Finans Sektöründe Yabancı Sermaye”, 14 Aralık 2007, İstanbul, s.223–237.

Çakar, V.(2003); Yabancı Sermayeli Banka Girişleri ve Ulusal Bankacılık Sektörleri zerindeki Etkileri, TCMB, Uzmanlık Yeterlilik Tezi, TCMB Bankacılık ve Finansal Kuruluşlar Genel Müdürlüğü, Ankara.

elik, P.(2004). Bankaların Risk Derecelendirmesi, TCMB Uzmanlık Tezi, Ankara.

Eriş, H.(2007), Finansal Entegrasyon Sürecinde Yabancı Sermaye Hareketlerinin Bankacılık Sistemlerine Katkıları, Marmara Üniversitesi Bankacılık ve Sigortacılık Yüksekokulu Uluslararası Finans Sempozyumu “Finans Sektöründe Yabancı Sermaye”, 14 Aralık 2007, İstanbul, s.57–77.

Erkan, N.(2005). Finansal Bütünleşme, SPKur. Araştırma Raporu, Ankara.

<http://www.tbb.org.tr/turkce/kitap2007/> Turk%20Bankacilik% 20Sistemi%202007.pdf, s.I-25, (Erişim Tarihi:20.06.2008).

İşeri, M. ve Ulusan, M.(2007), lkemiz Bankacılık Sektöründe Yabancı Bankaların Yeri, MUFAD Muhasebe ve Finansman Dergisi, Sayı:33, Ocak–2007, s.131–138.

Kapucu, H. ve şiriner, İ.(2007), Kriz Sonrası Yabancı Sermaye Akımlarının Türk Bankacılık Sektöründeki Sermaye Yoğunlaşması zerine Etkisi(2000-2007), Marmara Üniversitesi Bankacılık ve Sigortacılık Yüksekokulu Uluslararası Finans Sempozyumu “Finans Sektöründe Yabancı Sermaye”, 14 Aralık 2007, İstanbul, s.163-182.

Kaya, Y.T.(2001). Türk Bankacılık Sektöründe CAMELS Analizi, BDDK Mali Sektör Politikaları Dairesi alışma Raporu, Sayı:2001/6, Ankara.

Kılıç, . ve Fettahoğlu, A.(2005), Türk Bankacılık Sektörünün CAMELS Analizi ile Değeriendirilmesi, 9. Ulusal Finans Sempozyumu Bildiriler Kitabı, 29 - 30 Eylül 2005, Nevşehir, s.89–128.